

VEAUC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

*Dintre sufe
de pulsare*

Micile genii

*Unde sînteți voi,
d' Artagnani?*

Idei pentru primăvara care se apropie

Foto : V. ALEXANDROV.

ANUL XXVI
(1300)
13 FEBRUARIE 1970

7 ZILE

NE MAI DESPART DE NOUL NOSTRU

CONCURS

MERIDIANE

Antarctida are... 150 de ani

Zilele trecute s-au implinit 150 de ani de la descoperirea Antarctidei.

La 15 iulie 1819 din Kronstadt au pornit spre Antarctica două ambarcațiuni ușoare: „Vostok” și „Mirnii”. Expediția, condusă de F.F. Bellingshausen și M.P. Lazarev, era alcătuită din 190 de oameni. La 28 ianuarie 1820 marinarii ruși au văzut pentru prima oară continentul de gheață.

Legende despre un misterios continent sudic au emoționat omenirea timp de multe secole. Pe baza unor date indirecte și a unor considerații generale au fost făcute tot felul de supoziții despre o uriașă Antarctidă, roditoare și populată. Primele ipoteze despre acest necunoscut continent au circulat încă în Grecia antică. În secolele XVI—XVIII marile descoperiri geografice, dezvoltarea cartografiei și larga răspândire a globurilor geografice au făcut să crească considerabil interesul pentru tabloul general al suprafeței planetei noastre. În 1763 în lucrarea sa „Despre straturile Pământului”, M.V. Lomonosov a avansat ipoteze interesante despre originea aisbergurilor din Oceanul de Sud. El socotea că munții de gheață plutitori își datorează existența uscatului acoperit de ghețari.

Ceva mai târziu, navigatorul englez James Cook, care într-o călătorie în jurul lumii (1772—1775) izbutise să se apropie la 200—250 kilometri de Antarctica, a ajuns la concluzia că la Polul Sud ar putea să existe un continent de gheață, dar că nimeni nu-l va atinge vreodată.

Cu toate acestea, o seamă de marinari ruși — V.M. Golovnin, G.A. Sarciev, I.F. Krusenstern și O.E. Kotëbu — au stăruit asupra necesității studierii mărilor de la Polul Sud. În al doilea deceniu al secolului XIX, guvernul țarist a cedat insistențelor opiniei publice și a trimis în această zonă o expediție.

Pentru această lungă călătorie au fost alese două ambarcațiuni ușoare, din lemn, de tipuri diferite: „Vostok”, cu un deplasament de circa 985 de tone și „Mirnii” cu un deplasament de 884 de tone. Viteza maximă a celei dintii era de 10 noduri, iar a celeilalte de 8. Conducător al expediției și comandant al lui „Vostok” a fost numit încercatul marinăr F.F. Bellingshausen.

Comandantul lui „Mirnii” era M.P. Lazarev care, deși avea numai 30 de ani, era unul dintre cei mai buni marinari ai flotei ruse. La 28 ianuarie 1820 exploratorii ruși au ajuns foarte aproape de al șaselea continent. Misiunea istorică pe care Cook o considera imposibil de dus la bun sfârșit a fost astfel îndeplinită.

Expediția curajoșilor marinari a durat 751 de zile dintre care 535 petrecute în emisfera sudică și 100 navigând printre ghețari.

În drumul lor spre Antarctica navele poartă deseori asemenea podoabe, datorite cu dărnicie de gerurile și precipitațiile iernii.

Acesta a fost începutul. După 1820 Antarctica a rămas multă vreme un continent pustiu. Abia în deceniul al cincilea al veacului nostru a devenit o mare bază de studii și primul „continent al păcii”. Acum se cunosc multe lucruri despre Antarctica. Există chiar o schemă a structurii învelișului de gheață al continentului. S-a stabilit că grosimea gheții este în medie de circa 3000 de metri, iar înălțimea maximă deasupra nivelului mării de 4100 de metri. Antarctica de Est nu este un grup de insule, cum s-a crezut la un moment dat, ci un continent scufundat sub greutatea gheții. Viteza de deplasare a ghețarilor în alunecarea lor din zona centrală spre periferie ajunge în preajma țărmlului la 100—130 de metri anual. Ghețarii sint alimentați de precipitațiile atmosferice.

Nu încapă îndoială că, într-un viitor mai mult sau mai puțin previzibil, cel de al șaselea continent nu va mai fi însă numai un „poligon științific”, ci se va integra treptat în sfera activității economice a omenirii.

EXPOZIȚII

Carnavalul automatelor

Acum câțiva timp, în parcul Sokolniki din Moscova a avut loc una dintre cele mai reprezentative expoziții pentru realizările geniului tehnici uman.

Lăsînd la o parte giganticele creiere calculatoare și de comandă electronice, care au făcut să curgă destulă cerneală, să ne oprim puțin la sistemele pneumatice. Pînă acum ele erau asociate numai cu locomotivele sau... pompele de bicicletă așa încît pentru un neinițiat este poate greu să admită că tehnica aceasta rudimentară stă acum la baza unor sisteme complexe și subtile, comparabile cu creierul uman. E adevărat, mașinile pneumatice sint ceva mai lente decît alte dispozitive de calcul și comandă, dar în schimb, cu canalele lor minusculă, nu au a se teme nici de apă, nici de căldură și nici de radiațiile nucleare.

În același timp, în standurile expoziției au fost expuse mașini capabile să dirijeze o adevărată „simfonie a focului”, cu alte cuvinte procesul care are loc în furnale și în cursul căruia jetul de oțel topit se transformă în bare masive de metal, sisteme destinate să controleze procesele chimice. Cu nervii lor de oțel, dispozitivele cibernetice înlocuiesc astfel cu toată competența tehnicienii instalați la tablourile de comandă scutindu-i de încordarea obositoare la care îi supune supravegherea reacțiilor sau materiilor instabile.

O altă realizare a tehnicii sovietice care a reținut atenția vizitatorilor a fost gestiunea automatizată a unor ramuri industriale. Departele de a fi un vis, metoda se află de pe acum în curs de aplicare în construcțiile de aparată de precizie. În fine, printre multe exponate a mai putut fi admirat, în plină fupețiune, lectorul automat, una dintre primele instalații de acest fel din lume, care transformă textul imprimat în semnale electrice codificate, ulterior introduse în aparat și un captor care ascultă de comenzi verbale.

Datorită multitudinii agregatelor prezente și a „exhibițiilor”, lor, vizitatorii expoziției au numit-o carnavalul automatelor. Poate că nu e o denumire tocmai proprie, dar reprezentanții firmei sovietice de aparate pentru automatizare au acceptat-o amuzați, adăugînd însă că de obicei participantele la acest carnaval se ocupă cu lucruri serioase. Unele dintre aceste aparate, au arătat ei, au și început să funcționeze în Arctica și Antarctica, în spațiul circumterestru și chiar pe Lună, unde au aselenizat stațiile automate sovietice, iar altele, urmează să li se alăture curînd.

CE SE DISCUTĂ

Academia franceză atrage atenția

În urma unor propuneri ale Asociației pentru apărarea limbii franceze, Academia franceză a hotărît să atragă luarea aminte asupra utilizării unor termeni curenți. Cum ei sint utilizați frecvent și în limba noastră, reproducem după hebdomadaru „Nouvelles de Moscou” explicațiile date de cel mai autorizat for francez în materie de lingvistică.

Avatar: vine de la cuvîntul sanscrit avatara, care desemnează diversele întrupări ale zeului Vișnu. Cuvîntul se întrebuintează la figurat pentru a desemna diversele forme pe care le poate lua un lucru sau o persoană. Încît e impropriu să fie utilizat cu sensul de neplăcere, necaz.

Control: nu are la origine, în franceză, înțelesul de autoritate, comandament, ci numai acela de verificare, supraveghere, examen. Încît n-ar trebui să se spună controlul nașterilor, ci limitarea sau reglementarea lor.

Difcultos: este un adjectiv care califică o persoană ce face tot felul de difcultăți. (Ex. un partener difcultos). O problemă, o lucrare pot fi deci difcile, dar nu difcultoase.

A sancționa: este utilizat abuziv cînd i se dă înțelesul de a pedepsi.

Exerga, epigrafal: sint două expresii ce nu trebuie niciodată confundate. Exerga este partea inferioară sau circulară a unei monezi ori a unei medalii pe care este înscrisă o dată, o deviză etc. Epigrafal este o inscripție pe un edificiu sau un citat plasat la începutul unei cărți ori al unui capitol.

INDUSTRIE EXTRACTIVĂ

Orașele diamantelor

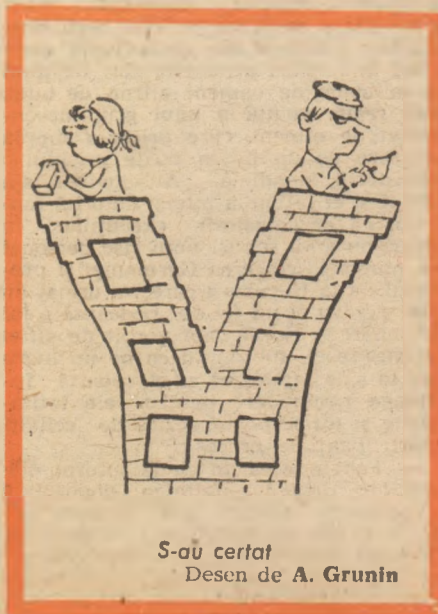
Taiga, un riu, iarăși taiga. Timp de ore întregi, asta e tot ce se vede din avion. Apoi apare ca din senin un oraș: Mirnii.

Călătorul străin s-a informat desigur în prealabil. A aflat despre bogatele zăcăminte de petrol și gaze naturale, de aur și cărbuni din Siberia. Nu se poate să nu fi auzit și despre zăcămintele de diamante și despre modelul științific de dezvoltare a Siberiei pentru anul 2000 care se elaborează de pe acum. De aceea, ceea ce îl așteaptă la Mirnii și mai cu seamă la Aihal îi va apărea ca o anticipație.

Pe locul în care, acum, 14 ani, a fost descoperit unul din cele mai bogate zăcăminte de diamante din lume, se înalță astăzi un oraș de peste 25000 de locuitori. Un oraș pe „catalige”. Stilpi de beton armat, înfipti cu ajutorul aburului fierbinte în solul veșnic înghețat, susțin clădirile cu mai multe etaje la 2—3 metri deasupra pământului.

Pentru moment roca diamantiferă este exploatată încă la zi. Dar în viitor se va ajunge la extragerea ei din mine. În ultimii 25 de ani prețul diamantelor pe piața internațională a crescut în medie cu 5 la sută pe an. Exploatarea pietrelor prețioase este deci rentabilă deși prima stație de cale ferată se află la 1200 km de Mirnii.

Cercetătorii de la Institutul înghețului veșnic din Yakutsk capitala republicii, caută o modalitate de a transporta gazele naturale prin tunele săpate direct în solul înghețat. Cu gaze naturale vor fi încălzite și sererele uriașe care vor satisface cererile de zarzavaturi ale viitoarelor orașe. Unul din aceste orașe, care, asemenea lui Mirnii, își datorează existența diamantelor, este pe cale de a se naște la Aihal, dincolo de Cercul Polar. Toate clădirile și locuințele sint legate între ele prin coridoare încălzite, în așa fel încît în plină iarnă locuitorii vor fi complet izolați de lumea înghețată din afară.

S-au certat
Desen de A. Grunin

LA HITLER, PE SCARA DE SERVICIU

(V)

Jurnal münchenez

Fantezia ingierească a lui Speer, canalizată acum spre distrugere, era într-o continuă efervescență; tot de numele lui e legată producția lui „V-2”, începuturile construcției de rachete germane. De fapt activitatea în domeniul rachetelor începuse la Peenemünde încă în 1932, cu participarea tânărului Werner von Braun. La 7 iulie 1943, Speer a atras cel dintâi atenția lui Hitler asupra agregatelor pe jumătate uitate, care de fapt au deschis o nouă eră în istoria omuciderii în masă. Și dacă la sfârșitul războiului Hitler continua încă să sperie în forța miraculoasă „a armii secrete” un rol important în hrănirea acestor iluzii l-a avut activitatea desfășurată în inima unor uzine subterane supersecrete de cel mai tînăr ministru al guvernului hitlerist: Albert Speer.

Se poate presupune că acesta și-a dat seama de lipsa de perspectivă a războiului cu mult înainte de înfringerea Germaniei naziste, dar și-a continuat activitatea de maniac și, la 28 iunie 1944, adresându-se lui Hitler, i-a scris: „Există încă posibilitatea de a distruge, de pe capul de pod din Golful Finic și Marea Baltică, sistemul energetic rus și de a paraliza o mare parte din industria de război a Rusiei...”

Iată pe scurt, în liniile cele mai mari, ce știam despre omul care ne aștepta cu un zîmbet prudent, în pragul casei lui, scrutându-ne cu o evidentă curiozitate.

I-am privit mâinile cu degete lungi, drepte și unghii mari, mâini de inginer, de arhitect. În toată comportarea lui era nu atât încordare, cit concentrare și brusc mi-am dat seama că în fața mea se afla un fost deținut, eliberat de curînd, după ce ispășise o pedeapsă de 20 de ani.

Speer ne-a arătat din primul moment foarte mult respect și a lăsat să se înțeleagă că vizita era pentru el o mare cinste.

I-am vorbit despre impresia pe care mi-a făcut-o ultimul lui cuvînt la proces și l-am întrebat dacă mai socotește și acum procesul de la Nürnberg util și just; în străfundul sufletului meu credeam că Speer, care rostise la Nürnberg ultimul său cuvînt sub imperiul spaimii de a fi condamnat la moarte, și actualul Speer care și-a ispășit pedeapsa și a scăpat de orice primejdie sînt oameni diferiți. Dar el ne-a răspuns cu multă siguranță și fără urmă de afectare că și acum e profund convins de necesitatea acestui proces, dar regretă că omenirea n-a tras din el concluziile necesare.

Ceea ce l-a determinat să vorbească la proces așa cum a făcut-o, — a adăugat Speer — a fost recunoașterea primejdiei unui război distrugător în care, mulțumită tehnicii, guvernării nu-și riscă viața ca în trecut, cînd regii conduceau oștile ce plecau la luptă mergînd în fruntea armatelor lor. Destinul a milioane de oameni atîrnă de buna sau rea voință a unui grup necontrolat de nimeni, care printr-o simplă apăsare pe un buton poate pricinui o catastrofă mondială. Auschwitzul s-a putut și el întîmpla numai datorită faptului că organizatorii execuțiilor în masă nu erau supuși unui risc personal — numai înfringerea Germaniei și procesul de la Nürnberg care i-a urmat au fost pentru ei un fel de „pedeapsă a lui Dumnezeu”. Speer ne-a vorbit de altfel și despre el, subliniînd ca pe un lucru de la sine înțeles că și el poartă întreaga răspundere pentru cele întîmplate și nu se poate dezice de ceilalți participanți la proces.

— Fapt este că, în ciuda tuturor discuțiilor despre „unitatea poporului” (Volksgemeinschaft) noi trăiam într-un sistem împărțit parcă în caste. În „celule” — comparați cuvintele „Kaste” și „Kasten” — juristi, politicieni, tehnicieni. Fiecare trăia în „celula” lui, răs-

punea de „compartimentul” lui, fără să se amestece în treburile vecinului. Conducerea generală o avea Führerul, el gîndea pentru toți și nu încuraja deloc ceea ce se numește consiliu de miniștri; niciodată nu se adunau laolaltă mai mult de patru-cinci miniștri, deși între departamente existau firește, legături...

L-am întrebat dacă nu cumva făceam și noi parte dintr-o castă, din „casta oamenilor”, dacă nu cumva toată omenirea e un fel de „celulă”, dar în loc de răspuns el și-a rugat soția să aducă „manuscrisul” memoriilor sale și mi-a

Speer (dreapta) în timpul războiului pe front...

întins primele file, așteptînd să-mi afle părerea.

Și iată ce-am putut citi:

„În aceste note vreau să evoc momentele care au dus la cîmplitul și inevitabilul sfîrșit; pentru ca să se poată vedea la ce consecințe se poate ajunge cînd un singur om concentrează toate formele de putere, abuzînd în cele din urmă de ele spre răul întregii omeniri, ducînd la marginea pieirii evrei, polonezi, ruși și propriul său popor. Dar nu sînt, oare, uneori prea îngăduitor cu Hitler și cu anturajul lui? Uneori, cînd în aceste note e vorba de impresia pe care a făcut-o Hitler asupra mea sau a altor inși, amintesc de unele trăsături simpatice sau chiar atractive. În asemenea cazuri s-ar putea crea impresia că era vorba de un autodidact capabil, talentat, care nu se crușa pentru succesul său personal și succesul (dar aici trebuie de acum să punem cuvîntul între ghilimele) poporului său. Pe măsură ce scriam însă, am înțeles tot mai mult că e vorba de însuși strict exterior, superficial. Căci toate aceste așa-numite «trăsături pozitive» au fost anulate de un singur eveniment, care a dus la cîmplitul final al tuturor colaboratorilor lui: procesul de la Nürnberg. Acolo a ieșit la lumină o pagină monstruoasă, deși trecătoare, a istoriei. Acolo a ieșit la iveală tot ceea ce Hitler a urzit în secret. Nu voi uita niciodată un document care a arătat convingător cum oamenii erau trimiși la moarte, din ordinul lui Hitler, cu familiile întregi — un evreu cu soția și copiii lui, care au primit demni moartea.”

Dacă acest lucru s-ar fi întîmplat chiar și numai o singură dată și tot ar fi fost mult prea mult! Dar această suferință, repetată de milioane de ori, cine poate să înțeleagă acest lucru?”

Și totuși în fața mea nu era un filozof sau un scriitor, ci un criminal de război, participant la moartea acelei fa-

*) Speer are în vedere, după toate probabilitățile, un episod relatat la proces de un inginer german, martor al unor execuții în Ucraina.

milli care direct de pe cîmp, de pe marginea gropii de mormînt a intrat în istoria universală. Acolo n-a fost vorba de o glumă, de o abstracție: toate acestea au costat viața a milioane de oameni, care nu știau cine e Speer, nu-i cunoșteau relațiile, divergențele și împrejurările în care lucra. Dar fiecare pas al lui, fiecare gest, fiecare întrunire departamentală și interdepartamentală, complicitatul sistem de relații au dus în ultimă instanță la această groapă de mormînt...

— Da, a continuat Speer, există artă pentru artă, tehnică pentru tehnică. Încercam un sentiment de desfătare estetică cînd izbuteam să creez un tanc perfect, o rachetă perfectă, o armă perfectă de ucidere, dar oare noțiunea de frumos, cu alte cuvinte estetica, e compatibilă cu o armă destinată să ucidă? Spunem „un tanc frumos”, „un tun frumos”, fără să ne gîndim la nefirescul unei asemenea asociații. Cînd mi-am început cariera de arhitect pe lângă Hitler, nu eram decît arhitect. Dar bucurîndu-mă de favoarea Führerului, am început să proiectez cu întreită energie tot soiul de construcții, stadioane, catedrale cu colonade din fascicule de reflectoare, etc., etc., mulțumit numai de rezultatul activității mele, rupt de înțelegerea faptului în numele cui, pentru ce se realizau toate acestea. Mă pasiona însuși procesul de creație, posibilitatea de a mă manifesta ca persona-

„Și după 25 de ani, acasă”

litate creatoare, și cu cît Hitler îmi deschidea un cîmp tot mai larg, cu atît mai mult îmi creștea devotamentul față de el și tot mai mult îmi scădea capacitatea de a aprecia critic esența activității mele...

Evident, Speer simplifică întru totul lucrurile sau le reda mult prea succint, căci a rezuma totul la „tehnicism” e tot atît de greșit ca și a vorbi numai de „fanatism orb”, mai ales în cazul nostru cînd „tehnicismul” lui Speer avea posibilități nelimitate de a dispune de viața și moartea unor imense mase de oameni. Mi se părea că Speer gărise o porțiță foarte avantajoasă, prezentîndu-se pe el doar în postura de „sclav al tehnicii”, care în indiferența ei își supune în întregime omul, paralizînd în el rămășițele de gîndire critică. Dar arhitectul Speer, ministrul Speer, angajat de Hitler și de monopolurile germane n-a acceptat conștient această funcție? Această funcție nu corespundea și convingerilor lui și n-a fost oare vorba de un proces reciproc, în care „sclavul tehnicii” Speer a încercat să transforme tehnica într-o sclavă a fascismului?...

L-am întrebat pe Speer dacă atunci cînd a făcut parte din guvernul criminal s-a simțit un asasin; mi-a răspuns că nu.

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

— Chiar cînd luam contact cu Himmler, nu vedeam în el un criminal, deși omul mi-era antipatic și mă temeam instinctiv de el, dar atît Himmler cît și Goebbels — cei mai antipatici din anturajul lui Hitler — mi se păreau în primul rînd conducători ai sectoarelor lor, care-și îndeplineau funcțiile ce le reveneau. Legați în general printr-o răspundere comună, lucram totuși fiecare de sine stătător, și abia procesul de la Nürnberg a dezvăluit această interdependență criminală. Noi toți eram funcționari, și numai Bormann ne părea un demon, deși într-un staț totalitar și aceasta e într-un fel o funcție...

Voiam să știu dacă toți acești miniștri s-au gîndit vreodată, în timp ce luau diverse măsuri, la unele destine omenesti sau la destinele popoarelor.

— În nici un caz — mi-a răspuns Speer. Ce întrebare? Evident, viețile și destinele oamenilor nu interesau pe nimeni. Acționam și toate eforturile, atenția și chiar emoțiile ni le concentrăm exclusiv asupra activității încredințate. În lagărele „Dora” erau aduși pentru construcția de rachete deținuți din lagărele de concentrare, prizonieri pe care mi-i furniza departamentul lui Himmler. Himmler aspira în genere la un fel de concurență și încerca să controleze fabricarea armei secrete. Deținuții care ne erau puși la dispoziție erau atît de vlăguși, supuși unui tratament atît de crud, încît utilizarea lor îndelungată era imposibilă. Contingentul trebuia mereu înlocuit, ceea ce pricinuia dificultăți suplimentare, întrucît noii veniți trebuiau să fie instruiți de la început și adaptați la muncă. De aceea i-am spus lui Himmler că eram nemulțumit de acest tratament, evident nu din considerente umane, ci pur și simplu din rațiuni de muncă. Caloriile din alimentație, odihna, starea morală și fizică a deținuților mă interesau numai dintr-un punct de vedere strict practic. Era expresia supremă a tehnicismului criminal, despre care scriu în memoriile mele. Evident, fiecare dintre noi conducătorii era și el om și deci nu străin de sentimentele umane, inclusiv de necesitatea de a „face bine”. De ce nu? Dar acest lucru avea un caracter strict personal...

Am vrut să-l privesc pe Speer și cu ochii acuzatorilor lui și după ce m-am întors la Moscova, m-am adresat lui M. I. Raghinski, locțiitor al Acuzatorului principal sovietic la procesul de la Nürnberg, care l-a interogat pe Speer în ședința din 21 iunie 1946.

M-am dus, de aceea, acasă la Mark Iurievici, pe Cistfie Prudi, și i-am citit notele mele despre întîlnirea cu Speer. Mark Iurievici m-a ascultat foarte serios, cu multă luare aminte, încercînd parcă să vadă prin Speer „al meu” pe înclupatul pe care cîndva l-a condus necruțător spre sentința ce i-a fost dată.

Faptul că noul Speer, necunoscut de el, nu corespundea în întregime cu fostul Speer, pe care-l știa, i-a sfîrșit o circumspecție de ordin profesional.

Atunci, la Nürnberg, în fața lui se aflase un criminal hitlerist doborît, un ministru care pierduse totul — războiul, cariera, poate viața — dar nu încă înfrînt, care își concentrase toată voința pentru ultimul duel cu tribunalul.

— Încă înainte de interogatoriu — mi-a spus M. I. Raghinski — mi-am dat seama că am de-a face cu un adversar foarte primejdios și perfid... Faptul că era o figură de mare calibru a făcut ca la proces să fie interogat de procurorul șef american, Jackson. Subliniez: Procurorul șef, și nu locțiitorul lui sau un adjunct, cum se întîmplase într-o serie de alte cazuri. Speer își gîndise bine linia de apărare, pe care o urmărea tot timpul, începînd cu ancheta preliminară...

Lev Ghinzburg

(Continuare în pag. 11-a)

I. Nivin : Dans popular.

PROZĂ

Miniaturi

Noapte cu lună. Un cer înstelat peste Marea Albă. În satul de pescari o femeie doarme culcată pe un pat de scinduri. E singură. Nu mai e foarte tânără, dar e încă frumoasă și voinică. Ușa izbei e deschisă. În această regiune ușa nu se închide niciodată.

Femeia doarme. Dincolo de fereastră — vântul și marea. În zori, femeia se des-teaptă. I se păruse că e cineva la ușă. Dar fusese vântul, numai vântul...

Riul alergase mult pe albiile de piatră și căzuse de la mare înălțime. Dar, după ce își cheltuisse energia în paletele turbinelor de înaltă tensiune, se liniștise, de parcă și-ar fi dat seama că își îndeplinesc misiunea și că acum se putea lăsa fără grijă, în brațele mării.

În sala tribunalului un bărbat și o femeie. Nu se uită unul la altul, iar vorbele lor sînt grele și aspre. Și doar fusese-ră și alte cuvinte: de dragoste și de credință.

Băiețușul a prins un porumbel și i-a rupt o aripă, distrîndu-se cu acest joc. A trecut o femeie pe lângă el. I-a luat porumbelul, dar pasărea nu mai putea zbura.

Băiețușul va crește, va trăi, desigur, mulți, foarte mulți ani, va deveni la rîndul lui tată, va îmbătrîni și poate că n-are să-și aducă aminte niciodată că a fîrînt aripile unui porumbel și i-a furat întîinderile cerului.

Itinerarul european al călătoriei noastre e pe sfîrșite. Am lăsat în urmă Copenhaga, Marea Albă, Anglia. Zburăm de câteva ore. Vizitele tinerei stiuar-

cartea
cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea
cartea cartea cartea

Stepan Scipaciov

INTERVIU

Cu Edward Albee despre...

I. Zasurski, corespondentul special al revistei „Literaturnaia gazeta”, a stat de vorbă, la New York, cu binecunoscutul dramaturg american Edward Albee.

Autorul piesei „Cine se teme de Virgi-

nia Woolf?” și-a expus opiniile asupra citorva probleme ale artei dramatice, ca și asupra unor chestiuni la ordinea zilei.

Ocupîndu-se de specificul literaturii, Albee a spus: „Funcția literaturii este de a transforma faptele în adevăr. Un artist care are simțul responsabilității interpretează și prelucrează în așa fel faptele încît acestea devin mai concrete și mai originale”. În acest context, dramaturgul și-a indicat simpatiile și antipatiile față de colegii săi de breaslă. „Lui Cehov, a spus Albee, i se datorește în exclusivitate apariția dramei secolului XX”. Dintre piesele lui Eugen O'Neill, el le apreciază mai ales pe acelea scrise după cel de al doilea război mondial. În schimb nu prețuiește deloc dramaturgia britanică a secolului XX. Dramaturgul american și-a manifestat o vie simpatie pentru teatrul lui Samuel Beckett, dar și-a exprimat nemulțumirea față de utilizarea fără măsură a noțiunii de „teatru al absurdului”. El și-a precizat astfel ideea: „Tot ce nu ține de teatrul tradițional este calificat drept teatru al absurdului”.

În ce privește dramaturgia americană contemporană, Albee s-a declarat nemulțumit de ultimele piese ale lui Arthur Miller, cărora le-a opus piesele lui Tennessee Williams. El a avut cuvinte de căldă prețuire pentru piesa „Indienii” a lui Arthur Copit, care face o izbutită paralelă între nimicirea populației băștinașe din Statele Unite și războiul pe care S.U.A. îl poartă în Vietnam.

Edward Albee participă intens la viața teatrală a țării sale. El conduce studioul experimental din Greenwich Village, pe care l-a înființat acum cinci ani. Pe scena acestui studio au văzut lumina rampei mai bine de nouăzeci de piese, dintre care multe ale unor debutanți.

Acum, dramaturgul american lucrează la trei piese. Una din ele e consacrată evoluției omului de... un milion de ani încoace. În același timp, se pregătește să filmeze, cu mijloace proprii, una din primele sale lucrări dramatice „Moartea lui Bessie Smith”, după un scenariu ce-i va purta, de asemenea, semnătura.

CREAȚIE ȘI PERCEPȚIE

Lectori, auditori și spectatori

Pe lângă Academia de Științe a U. R. S. S. funcționează o comisie ce are drept obiectiv cercetarea creației artistice, cu problemele ei complexe, inclusiv cele pe care le ridică percepția operei de artă de către lectori, auditori și spectatori. Comisia își propune să studieze literatura și arta în toate etapele lor, de la proiectul inițial și travaliul de creație, pînă la percepția operei de artă.

Recent, comisia amintită a organizat la Leningrad un colocviu cu tema „Probleme ale percepției artistice”, la care au fost prezentate peste șaptezeci de referate, ce au necesitat cinci zile de dezbateri.

Participanții au încercat să degajeze anumite aspecte esențiale ale raporturilor dintre creația artistică și cei cărora li se adresează. În acest scop s-a stabilit că ar fi necesar să se studieze, cu metode corespunzătoare, eficiente, următoarele aspecte ale problemei: percepția, ca unul din elementele procesului de creație, inclusiv în intenția creatorului și în travaliul său; concordanța relativă dintre intenția autorului și gradul de comprehensivitate al receptorului; diversele tipuri de lectori, spectatori, auditori și caracteristicile modului lor de a gândi, conformația lor psihică și socială; gradele și etapele procesului de percepție, începînd cu contactul inițial cu opera literară, pînă la comunicarea deplină cu aceasta; relația dintre structura operei, compoziție, subiect, imagine și structura percepției; utilizarea diferitelor procedee de fixare și recenzare a reacțiilor receptorilor și posibilitatea stabilirii unui model experimental al percepției. În plus, s-a atras în mod special atenția asupra necesității unei strînse conexiuni între științele umaniste, sociologice, psihologice etc. pentru elucidarea problemei în dezbateri.

De la precizarea temei și a metodelor de investigație s-a trecut, apoi, la diferitele ei aspecte particulare.

Un referat s-a ocupat de acțiunea reciprocă a dezvoltării literaturii și artelor. (în succesiunea școlilor și metode-

lor) asupra „gustului”, precum și influența „gustului” asupra operei literare și artistice.

Mai multe referate au luat în discuție posibilitatea utilizării unor metode matematice și din domeniul științelor naturale în elucidarea proceselor de percepție artistică. Referenții au arătat că percepția artistică nu este determinată numai de informația comunicată, ci și de felul în care aceasta este „codificată” și de concordanța sau neconcordanța dintre „cod” și capacitățile „receptorului”. În acest context a apărut o sugestie demnă de menționat: ar fi contrar legilor artei și legilor percepției să se încerce obținerea unui „extract artistic”, unei „informații pure” dintr-o anumită operă de artă, avînd în vedere complexitatea și bogăția ei de sensuri.

În ce privește receptarea operei de artă, „modelul” cel mai general presupune un proces de inițiere în genul operei resective și „reperarea” autorului; determinarea timpului și locului acțiunii — factori esențiali pentru noțiunile și asociațiile lectorilor sau auditorilor; asimilarea subiectului și a structurii specifice a imaginilor, care pun în mișcare imaginația receptorilor, precum și experiența lor personală, estetică și de viață.

Alte citeva referate au analizat, pe baza datelor statistice, înclinațiile cititorilor pe grupuri eterogene sau pe profesioni, vîrstă etc.

Creația muzicală, cinematografică și teatrală a fost supusă unei analize speciale, ținîndu-se seamă de particularitățile fiecărui gen artistic în parte.

BASME CU MORALĂ

În lumea gîndurilor naive

- Ascultă iepurașule, cum ai îndrăznit să te atingi de un șarpe boa?
- Credeam că-i un salam.
- Și tu, șarpe, cum i-ai permis iepurelui să te înghită?
- Credeam că iepurele nu mă-nîncă salam.

Brosuța

Într-o zi, o broscuță a văzut o făptură care sta într-un singur picior și a căzut pe gînduri:

- Se știe, și-a spus ea, că în general nu există ființe cu un singur picior. Broaștele au patru; oamenii și păsările — două; peștii și șerpii n-au picioare. Asta n-are nimic comun cu nici una din ele...

Făptura cu un singur picior a înhățat-o și a mîncat-o...

Într-o bună zi și pe noi are să ne omoare pasiunea pentru generalizări.

Un iepure în blană de lup

Într-o pădure trăia un Iepure curajos: nu tremura de frica lupului...

De aceea a fost trecut pe post de lup.

Un alt iepure l-a văzut și-a început să tremure. Curios, dar și el a devenit, imediat, pretendent la funcția de lup...

Pentru cei mici

— Un, doi, trei, / iepurașul s-a trezit / și a pornit-o pe cărare / la plimbare.

Vînătorul l-a zărit / cu arma a fîntit / piș-paș și iepurașul a murit.

Ați ascultat emisiunea „Prietenii noștri animalele”.

Happy End

Lupul a mîncat-o pe bunicuță. Era sătul, dar îi mai lipsea ceva. După aceea, a mîncat-o pe Scufița Roșie și s-a simțit, din nou, sătul. Cu toate acestea, nu era totuși chiar mulțumit. Din punct de vedere estetic...

Deodată a apărut un vînător. Vînătorul a tăiat burta lupului... Și Bunicuța și Scufița Roșie au fost astfel salvate.

Deabia atunci și-a dat seama lupul de ce fusese el, de fapt, nemulțumit: n-avusese parte de bunul, bătrînul și tradiționalul Happy End.

M. Azov
VI. Tihvinski

tennica

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tel

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

tehnica tehnica tehnica tehnica t

a Pământului va fi transformată în hirtie pentru publicarea de noi cărți, broșuri și ziare. Până atunci omul va cuceri însă, desigur, alte planete și-și va putea satisface într-o anumită măsură nevoile sale de hirtie, să zicem din Jupiter sau Pluton. Pe de altă parte,

țări dezbaterile asupra problemelor de „futuologie” devin tot mai frecvente. Luând în deridere, însă, exagerările inerente, un glumeț a extrapolat curba creșterii previziunilor „înfricoșătoare” ce decurg din dezvoltarea numerică a omenirii și a nevoilor ei. În felul acesta, el a ajuns la încheierea că în mai puțin de 100 de ani în orice număr al indiferent cărui ziar se va putea citi o nouă extrapolare ce va duce în mod inevitabil la concluzia că omenirea de mult nu mai există.

siunile modeste ale mărilor interioare, acești curenți nu afectează decât o zonă restrinsă, imediat învecinată cu țărmul și cu o lățime de cel mult câțiva zeci de kilometri. Tocmai în această zonă probabil că se manifestă skin-effectul. Cercetările întreprinse au mai demonstrat că ei sînt mai puternici de-a lungul țărmurilor Antarcticii, unde tensiunea lor ajunge uneori la mai mulți volți pe kilometru. Cu alte cuvinte, dacă în ocean ar fi afundați doi electrozi la o distanță de câțiva kilometri unul de altul, voltajul ar fi suficient pentru aprinderea becului unei torțe electrice. Pentru moment, nimeni nu intenționează să ilumineze prin acest procedeu Antarctica. Dar studiarea curenților electrici oceanici este importantă datorită faptului că va permite savanților să-și dea seama de mecanismul acțiunii fluxurilor de particule încărcate de proveniență solară asupra câmpului electromagnetic al planetei noastre.

GEOFIZICĂ

Electricitatea din adincul mărilor

Prin 1934, Alexandr Mironov, un tehnician din serviciul întreprinderilor de pescuit din Marea Barentz, se pasiona mult pentru problemele pe care le ridică pescuitul electric. El a observat astfel că peștii de apă dulce pot fi ușor electrocuțați, în timp ce aceia marini se năpustesc în bancuri spre electrozii imersați. În fața acestei constatări, Mironov și-a spus că la mijloc trebuie să fie un reflex condiționat la curent și că, deci, în oceane există curenți electrici. Pentru a lămurii problema, el a afundat în apă doi electrozi legați la un galvanometru și, spre satisfacția lui, a observat că indicatorul funcționa... Pînă la această descoperire, specialiștii știau numai despre existența curenților electrici în scoarța terestră, dar nimeni nu se gândise să verifice dacă ei există și în oceane. O echipă de cercetători trimisă la fața locului a confirmat cu certitudine existența lor atunci cînd, afundînd în apă electrozi bransați la un galvanometru foarte sensibil, aparatul a fost scos din funcțiune...

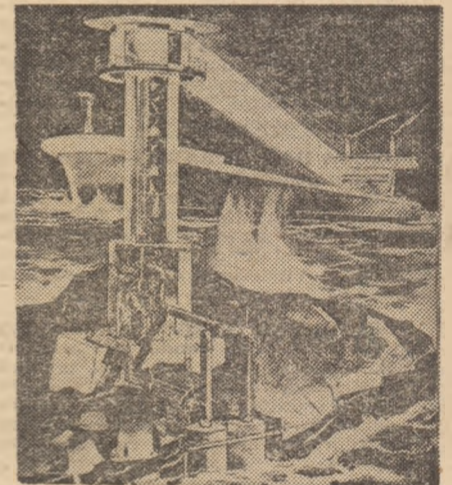
De la această importantă descoperire s-au scurs aproape patru decenii, în cursul cărora puternice echipe de cercetători s-au ocupat de studierea fenomenului. Ele dispuneau, între alte aparaturi, de autoscriptori care înregistrau sub formă de grafice schimbările de tensiune ale curenților marini. În felul acesta s-a putut afla că aceste tensiuni variază pe o scară foarte largă și că graficele curenților sînt aproape identice cu cele ale modificărilor activității solare. Unde trebuia căutată explicația?

Caracterul schimbător al fluxurilor de particule încărcate care ajung de la Soare pînă la magnetosfera terestră modifică și tensiunea câmpului magnetic al Pământului. Încît undele electromagnetice pot „cădea” la suprafața oceanelor și mărilor, provocînd oscilații ale câmpului electric orientate într-un sens determinat. Componenta verticală a câmpului geomagnetic se poate modifica astfel periodic în diverse sectoare ale mării, în care caz apar în oceane sau chiar în mărele interioare de mai mică întindere, cum sînt Marea Neagră sau Caspică, ceea ce oamenii de știință numesc curenți turbionari.

Fenomenul e bine cunoscut de fizicieni îndeosebi, care știu că dacă un curent alternativ cu faze rapide trece printr-un cablu cu o secțiune importantă, el nu străbate de fapt decât stratul exterior al acestuia. Efectul este numit „efect de suprafață” sau „skin-effect” (în engleză „skin” înseamnă „piele”). Cercetătorii sovietici au dovedit că un efect asemănător poate fi observat și pentru curenții electrici din mări și oceane. Dar, date fiind dimen-

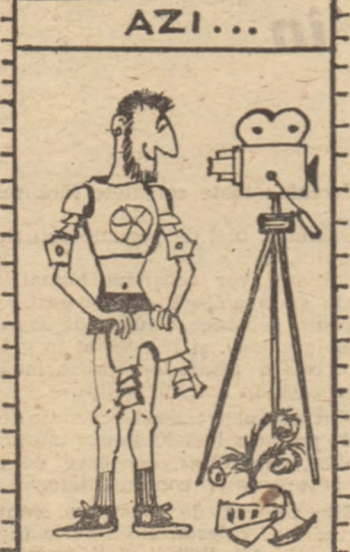
s-au ocupat și continuă să se ocupe și de determinarea influenței vecinătății mărilor și oceanelor asupra climei și vremii pe continente. Între altele, ei au demonstrat că influența Atlanticului este decisivă pentru clima și condițiile atmosferice din partea europeană a U.R.S.S. În această zonă, au arătat ei, starea vremii atîrnă de aceea a firmamentului din sectorul occidental: în partea inferioară a atmosferei, fluxurile de aer care trec peste Europa adoptă mai cu seamă direcția vest-est. Oricît de paradoxal ar părea, între starea vremii din Islanda, de pildă, și regiunea Kursk există astfel o strînsă legătură. Dacă în Islanda temperatura aerului crește, la Kursk ea scade.

În felul acesta s-au stabilit cu exactitate legăturile dintre diferitele fenomene naturale care au loc în oceane, atmosferă și spațiul circumterestru. Dar cercetarea fenomenelor magnetismului terestru obligă, deopotrivă, și la studierea adîncurilor Terrei. Se știe că cel mai important instrument de navigație este

Și valorile pot produce energie electrică. În cazul de față cu energia lor este alimentat un far.

busola. Dar în unele puncte ale Oceanului mondial acul ei se abate de la meridianul geografic. Cauzele acestui fenomen, sînt de părere geofizicienii, trebuie căutate în adîncurile Pământului, mult sub nivelul fundului oceanului, adică sub manta. Încît campania desfășurată de geofizicieni pentru cunoașterea adăpostului în care trăiește și muncește omenirea trebuie purtată nu numai în atmosferă și spațiul circumterestru, ci și în profunzimile subsolului. Este un obiectiv spre care au început să-și îndrepte acum atenția tot mai mulți oameni de știință.

însă, o altă extrapolare dovedește caracterul iluzoriu al unor asemenea nădejdi.

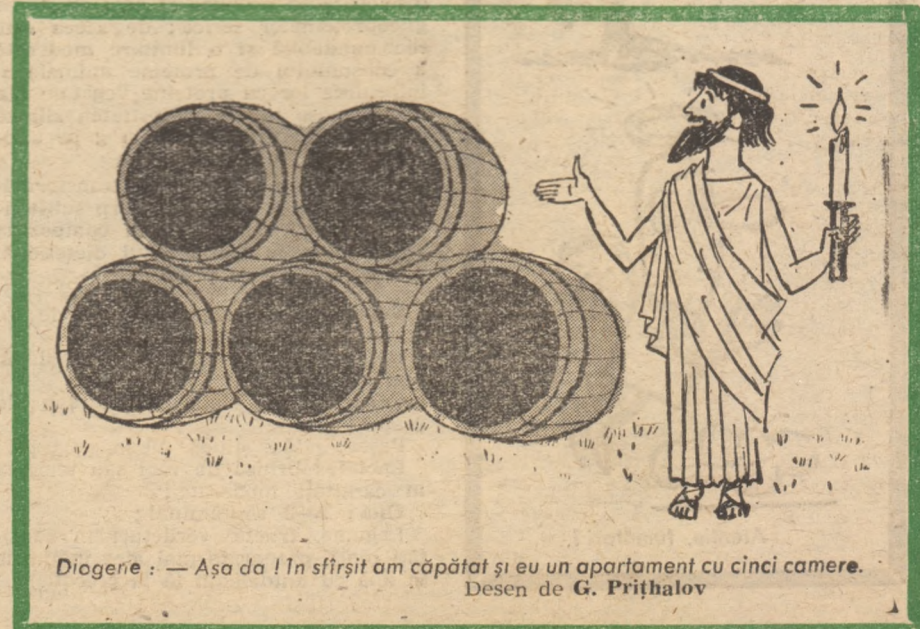
Ce se va întîmpla apoi cu posibilitățile energetice?

Prin extrapolarea curbei creșterii producției de energie, specialiștii au ajuns la concluzia că la sfîrșitul mileniului trei nevoile de energie ale omenirii nu vor putea fi acoperite decât cu condiția utilizării întregului flux de radiație solară. Iar după alte cinci secole, se va ajunge la o adevărată foamete energetică dacă omenirea nu va izbuti să transforme în energie toată masa Soarelui. Dar cum va mai putea exista viața fără Soare?

Dacă-i vorba, însă, să extrapolăm, apoi să continuăm!

După calcule, firește foarte amănunțite, după anul 4000 omenirea nu va putea dăinui decât cu condiția să se propage în spațiu cu o viteză apropiată de aceea a luminii. Ea va trebui s-o facă spre a transforma în energie toată materia pe care o va întîlni în cale; pulberi și gaze interstelare, meteoriți, asteroizi, planete și aștri. Calculele de mai sus au fost prezentate tot la un colocviu despre previziuni, ținut în 1967, de Grigori Ildis, colaborator al Institutului de astrofizică al Academiei de Științe din Kazahstan.

Căci în U.R.S.S. ca și în multe alte

Diogene: — Așa da! În sfîrșit am căpătat și eu un apartament cu cinci camere. Desen de G. Prișhalov

au o rezistență specifică mult mai mare decît solul înconjurător. Magnetometrul și gravimetrul cu protoni măsoară cîmpul magnetic terestru, influențat la rîndul lui de resturile lăsate de oameni. Deoarece determină un cîmp existent, aceste instrumente pasive dau la iveală îndeosebi puțurile, gropile și cuptoarele, care conțin adesea materiale esențiale pentru datarea așezării. Alte aparate sînt active, trimițînd anumite semnale în sol și recepționîndu-le pe cele care să se întoarcă.

Căregerea sistematică de date arheologice este în general o operație extrem de complicată; cele mai mici amănunte trebuie înregistrate precis pentru a putea reconstitui apoi așezarea pe hirtie. Introducerea aparatelor geofizice îngreunează și mai mult operația căci furnizează un număr impresionant de informații, citirele făcîndu-se la distanțe foarte mici. Apoi, cele 100 000 de înregistrări obținute sub formă numerică la presupusa reședință a regelui Arthur trebuiau să fie transformate în semne grafice și trecute pe o hartă. Pentru a economisi timp și muncă și a reduce procentul de erori, această activitate de rutină a fost încredințată unui calculator electronic. Datele numerice culese pe loc i-au fost transmise prin telex, iar calculatorul a furnizat o hartă cu puncte colorate în jurul locurilor unde se efectuaseră citirile, densitatea punctelor fiind proporțională cu intensitatea anomaliilor geofizice.

Nefamiliarizați cu electronica, unii arheologi nu au încredere în calculatoarele alții se tem că le vor „dezumaniza” profesia. Dar calculatorul nu este decît un ajutor harnic, rapid și precis; el nu poate înlocui intuiția și judecata arheologului, singurele în măsură să interpreteze descoperirile făcute.

PARADOXURI

Vom citi că nu mai existăm?

Un regizor englez care, dorind să împingă scrupulul autenticității pînă la extrem, a încercat să-și îmbrace personajele istorice în armuri adevărate, s-a pomenit cu o surpriză neplăcută. Armurile erau mult prea mici pentru actorii de astăzi. Căci omul a crescut sensibil în înălțime.

Calculule făcute asupra ultimilor 80 de ani arată că la fiecare zece ani talia băieților de 13 ani din Europa și Japonia crește în medie cu 2 cm. Dacă fenomenul va continua, ar însemna așadar că peste 100 de ani urmașii noștri vor fi niște giganți care nu vor mai putea intra în apartamentele de astăzi.

De altfel, dacă ar fi să dăm crezare tuturor previziunilor am putea să ne întrebăm dacă peste un secol vor mai exista, în genere, case sau orice altceva pe Pămînt...

În mai 1968, la un colocviu consacrat problemelor de previziune au fost citate următoarele date: în momentul de față volumul publicațiilor cotidiene adresate unui specialist dintr-un domeniu oarecare al științei și tehnicii se ridică la circa 2500 de pagini dactilografiate. Prin extrapolarea curbei creșterii imprimatelor în viitorii 100 de ani, am putea ajunge la concluzia că pînă în anul 2070 întrega masă lemnoasă

Fotbalul pe zăpadă este sportul numărul 2 al fineretului din Omsk. Pe primul loc se situează, iarna, schiul

Foto: I. Somov (A.P.N.)

AȚI DORI SĂ AVEȚI ?

O jucărie pe nume koala

Trăiește în pădurile australiene și nicăieri în altă parte, fiind un reprezentant tipic al faunei acestui continent, întocmai ca ornitorineul, cangurul, ciinele dingo sau struțul emu. I se mai spune Phascolarctus cinareus și face parte din ordinul marsupialelor. Punga de pe abdomen, în care își crește puiul, îl înrudește cu cangurul; în rest însă seamănă cu un urs în miniatură.

Una din aspirațiile zoologilor — o afirmă tot un zoolog — e să țină în brațe un koala viu. Ceea ce a încercat să facă și B. Mednikov, imediat ce nava de cercetări "Viteaz" a acostat în rada portului australian Brisbane.

„În apropierea orașului Brisbane se află un loc cu un nume romantic: „Pitul singuratic”. Acolo pot fi văzute

— Eu sint koala

plante rare, dar și câteva specii ciudate ale faunei australiene — scrie cercetătorul Mednikov. — Acolo, sub eucaliptii înalți se plimbă tacticos struțul emu și cangurii de toate dimensiunile, începând cu micii wallabi și terminând cu uriașii macropus. Nu se tem de oameni și acceptă cu plăcere să le ia din mână alune prăjite, operație pe care o execută foarte delicat, luând alunele cu labele din față. Am schimbat chiar o stringere de mână amicală cu un enorm cangur. Degetele de la „mâna” întinsă a cangurului semănau cu acelea ale maimuțelor. Apoi m-am oprit, vrăjit, la marginea unui crîng de eucalipti: în copaci ședeau, dar de cele mai multe ori atârnav, în cele mai diverse poziții, un mare număr de koala.

Inchipuți-vă niște ursuleți de pluș, de vreo 60 cm. Prea mari pentru niște jucării (adulții ajung la o greutate de 16 kg), dar prea mici pentru niște urși veritabili. Blana lor e de cea mai bună calitate, moale și deasă, cenușie, uneori cu nuanțe roșcate. Aceleași reflexe roșietice le au și ochii. Sint însă greu de văzut, căci starea de predilecție a urșilor koala e somnolența. Realmente înclintător e însă nasul lor; negru, lucios, parcă dat cu lac.

I-am urmărit mult timp. S-ar părea că crengile nu sint un loc ideal pentru a te instala comod. Koala au însă „dispozitive” speciale, niște gheare în formă de cirlig, care le permit să se agațe de orice ramură și să se dedea ocupației lor preferate, somnul. Cînd nu dorm, se plimbă de colo-colo pe copac (koala coboară foarte rar pe pămînt) cu o încetineală exasperantă. Întind o labă, încercînd parca rezistența crengii, o întind pe a doua, dar se răz-gîndesc în ultimul moment. Apoi o iau de la capăt, deplasîndu-se vreo zece centimetri pentru a ațipi din nou. Pe pămînt, însă, în pofida tuturor descrierilor am văzut cum koala se grăbesc, în salturi caraghioase, să ajungă pînă la copacul cel mai apropiat. Graba lor e explicabilă. În copaci n-au dușmani (în afară de om), pe pămînt sînt pînziți de fiarele carnivore. Tot copacii le pteră hrană din belșug. Căci koala se hrănesc cu frunze de eucalipt.

Și iată-mă, în sfîrșit cu un koala în brațe. Surpriză! Ursulețul de pluș nu numai că nu se zbate pentru a scăpa din prizonierat, dar încearcă vizibil să se instaleze cît mai comod. Sint din nou nedumerit. Cîusem, într-o lucrare, de specialitate, că urșii koala nu se dau prinși, că mușcă și zgîrie cu înverșunare. E adevărat că autorul lucrării, naturalistul englez Gerald Durrell, a încercat să captureze urși koala, pentru a-i acclimatiza în alte regiuni, prin metode care le-au silit pe animale să se apere: oamenii lui îi prindeau cu lassoul și apoi îi smulgeau din crengi, aruncîndu-i pe o foaie de cort întinsă între copaci. Trebuie să recunoaștem că acest tratament poate scoate din sărite chiar și pe niște koala.

La un moment dat urșii koala au fost pe cale să figureze pe lista viețuitoarelor exterminate de om. Blana moale, carnea destul de gustoasă, dar mai ales faptul că sint blînzi și nu fug de oameni au făcut ca aceste jucării de pluș australiene să fie ucise fără milă timp de sute de ani. Același naturalist, Durrell, scrie că într-un singur an (1924) europenii au importat din Australia peste 2 milioane de blănuri de koala. Curînd, numărul exemplarelor vii a scăzut pînă la câteva zeci! Atunci au intervenit autoritățile, instituînd ocrotirea urșilor koala. Au fost înființate numeroase crescătorii de koala și interzisă cu desăvîrșire vânzarea lor. În felul acesta koala au încetat să fie priviți numai ca niște gulere potențiale și au devenit, alături de cangur, emblema neoficială a Australiei. N-au ajuns, încă, ce-i drept, pe stemă, dar în magazinele de suvenir imaginea lor rivalizează cu succes cu cea a cangurilor. De multe ori jucăriile sint confecționate în mărime naturală și atunci e greu de deosebit un koala-jucărie de un semen viu.

Exportul de koala e cu desăvîrșire interzis. Această măsură a fost luată din pricina monogamiei ursuleților, care mîncă numai frunzele a două specii de eucalipt. Orice altă hrană le provoacă moartea. De aceea, înainte de a-i transporta în altă țară, ar trebui acclimatizate acolo aceste specii de eucalipt.

INCĂ O VENETIE

Tokio amenințat de ocean

Pe teritoriul relativ mic al orașului Tokio e concentrată aproape o cincime din populația Japoniei. Demografia afirmă că pînă în 1985 aflusul populației spre capitala japoneză se va intensifica și că atunci la Tokio va locui fiecare al patrulea locuitor al țării. Concluziile Institutului de cercetări tehnice din Tokio au adus însă unele corective la aceste previziuni statistice. Colectivul acestui institut a demonstrat că Oceanul Pacific a pornit o adevărată ofensivă împotriva orașului. Un număr de 275 de probe luate acum un an au arătat că, în comparație cu anul anterior, cartierele răsăritene ale capitalei s-au afundat cu aproape 20 de centimetri, iar în unele locuri chiar mai mult. Din 1938, an în care institutul amintit și-a început cercetările, n-au fost înregistrate niciodată cifre atît de mari.

Oceanul amenință în primul rînd regiunile amplasate în preajma deltei fluviului Koto și plajele Kassai. Porțiunile de uscat care rămîn sub apă, chiar și în timpul refluxului, s-au mărit într-un an cu doi kilometri pătrați. În ce privește fluxul, acesta e acum stăpîn pe 117 kilometri pătrați de teritoriu altădată neatins de apă. Mai mult, conform calculelor, Oceanul Pacific își va continua atacul.

Tokio devine astfel tovarăș de suferință cu Veneția. De altminteri, cauza pericolului e aceeași: folosirea în exces și deci secătuirea apelor freactice. Parlamentul a adoptat mai întîi în 1961, apoi în 1963, legi speciale care limitează forarea de puțuri și fîntini arteziene în cartierele amenințate. Cu toate că restricțiile au fost respectate întocmai, în cartierele răsăritene uscatul continuă totuși să fie înghițit de apă într-un ritm declarat catastrofal. Dacă Oceanul Pacific nu se va imblinzi, în deceniul următor o bună parte din capitala Japoniei va fi inundată.

T. Svetlova

CALENDARE

De teamă și în cinstea timpului

Mayașii, poporul care cu mult înainte venirii conchistadorilor spanioli în America Centrală a fărînit în peninsula Yucatan o cultură originală, se temeau de Timp și-l adora ca pe o divinitate. De aceea, ei respectau cu strictețe tot ce ținea de timp, întocmeau cronici și calendare dintre care unele au rămas nedescifrate pînă azi.

La baza celui mai vechi calendar mayaș se afla anul tun, cu o durată de 360 de zile, alcătuit din 18 luni a câte 20 de zile. Apoi mayașii au adăugat anului tun 5 zile „fără nume,” socotite fatale și legate de o catastrofă cosmică încă neidentificată. Așa a luat naștere anul haab, de 365 de zile. Se crede că prima zi a acestui an începea la 23 decembrie, adică în luna „Soarelui nou.” Un alt an mayaș, cel de 260 de zile (numit

Varia
ia varia varia
a varia varia varia
a varia varia varia
a varia varia varia
a varia varia varia
ia varia varia varia
a varia varia varia

tzochin), avea o deosebită importanță rituală. Anul număra 13 luni a câte 20 de zile și 20 de săptămîni a câte 13 zile.

Aceste trei tipuri de calendare se încadrau perfect în așa-numitul ciclu maya de 52 de ani (folosit și de alți indieni din America). Ciclul cronologic maya se compunea din 13 perioade a câte 4 ani, deci în total din 18 980 de zile, în care zilele și datele săptămînilor și lunilor se repetau ca într-o roată a timpului. Acest „calendar etern” a fost conceput de mayași în așa fel încît să cuprindă 52 de ani haab ($365 \times 52 = 18\ 980$) și 73 de ani tzolchin ($260 \times 73 = 18\ 980$).

Calculule calendaristice ale mayașilor erau de o precizie uluitoare. Astfel, astronomii lor au reușit să determine durata unui an solar ca fiind egală cu 365,2420 de zile, deci cu numai 0,0002 mai mică față de cea adoptată de știința modernă.

N. Elaghin

CALEIDOSCOP

Pentru femeile nehotărîte

Înainte de a-și achiziționa o rochie, femeilor le place, se știe, să încerce vreo zece. Pentru a câștiga timp și fără să jignească onorata clientelă, mai multe magazine din Londra au adoptat sistemul „optic” de probare a rochiilor, sistem rapid și eficient, care se dizzează cu ajutorul unui aparat de proiecție și al unor diapositive cu modelele rochiilor. Imbrăcată în negru, clienta intră în cabină și se plasează în fața unei oglinzi. Aparatele proiectează pe imaginea din oglindă modelele alese de clientă (dimensiunile lor pot fi adaptate oricărei siluete) în felul acesta se pot proba, într-un timp record, un mare număr de rochii.

Albul este obositor

Cercetătorii de la Institutul de tehnică din Braunschweig (R.F.G.) au ajuns la concluzia că culoarea galbenă e cea mai potrivită pentru paletele de ping-pong. Tenisul de masă fiind unul din cele mai rapide jocuri — mingea vine în atingere cu masa doar pentru 1/1000 secunde — culoarea albă a paletelor obosește ochii și scade puterea de concentrare. Or, jucătorii de ping-pong trebuie să reacționeze cu maximum de repeziciune la orice mișcare a adversarului. Spre deosebire de alb, galbenul stimulează aceste însușiri.

O mețo dă sigură

Desen de B. Klaiman

La Hitler, pe scara de serviciu

(Urmare din pag. 4-a)

ră și făcea depoziții cu mare greutate, numai când era strins cu ușa, pus în fața unor fapte evidente. Dar denatura și faptele, cu nerușinare... Nu vreau să intru în latura juridică a problemei, dar iată un amănunt foarte caracteristic pentru Speer. Tribunalul știa că el inspectase lagărul morții Mauthausen, exista o fotografie făcută în lagăr, încât se părea că nu mai avea nici o porțiță de scăpare. Dar iată răspunsul lui... a continuat Mark Iurievici, după care a scos o mapă păstrată încă din timpul procesului și a început să citească: „Am vizitat lagărul de la Mauthausen ca să văd cum se prezenta sistemul de transportare a pietrei pe Dunăre și să cunosc situația din secția economică a S.S. Am vizitat bucătăria, spălătoria, barăcile, în care existau toate comoditățile. Înainte de venirea mea nu se făcuseră pregătiri speciale. În momentul acela internații se aflau la muncă. Toată inspectia a durat trei sferturi de oră... Ei, cum vă place? Mauthausenul avea toate comoditățile! A vizitat bucătăria, spălătoria!... Dar la Mauthausen au murit 122 766 de oameni!... V-a spus ceva despre Mauthausen? Nu, evident, de ce să vorbească despre asta. E doar arhitect, intelectual, nu criminal, iar Himmler i-a fost „antipatic”. V-am spus că și la proces s-a situat pe această linie: nu avusese nici o legătură cu SS-ul, deși cu mult timp înainte de război intrase în cîrdășie cu SS-iștii și făcuse parte din statul major personal al Reichsführerului SS Himmler. Am aflat asta din dosarul lui personal. Cum v-a spus: „Trăiam într-un sistem împărțit în caste, în celule”? Ar fi trebuit să întreb de ce a ieșit din „celula” lui și s-a vîrît în modul cel mai nerușinat în aceea a lui Himmler, iar când era vorba de executat și torturat oameni, nu mai existau pentru el nici un fel de „bariere”?

În cursul interogatoriului, am reprodus un citat din niște dispoziții ale lui referitoare la activitatea ministerului său: „Folosirea energică a celor mai aspre pedepse pentru greșeli: condamnarea la muncă silnică sau la moarte. Războiul trebuie câștigat...” Asta-i adevarata față a arhitectului. Dar apropo de arhitectură. La proces, și constat că și dumitale, a încercat să sugereze că Hitler l-a smuls aproape cu sila de la planșetă, că el era ocupat cu munca lui de creație și că deodată, peste noapte, s-a pomenit ministru. Încît l-am întrebat direct: „N-ai vrut să te ocupi de acest lucru? Susții și acum această afirmație?” „Da”, a răspuns. „Ei bine, am continuat, dacă-i așa să vedem ce ai declarat în discursul rostit la München în fața Gauleiterilor. „Eu, ai spus atunci, am abandonat activitatea de arhitect ca să mă consacru în întregime rezolvării problemelor militare”. Asta-i individul. Dar noi, evident, nu l-am condamnat pe Speer pentru că a fost ministru. L-am privit ca pe un participant la complotul hitlerist, ca pe un om care a nimicit milioane de oameni. Principala vină a lui Speer, am considerat noi, a fost faptul că a exterminat oameni duși cu forța în Germania, în

lagăre de concentrare, în uzinele lui de război... I-a secătuit de puteri, le-a stors toată vîlaga și apoi i-a zvîrlit în cuptoarele crematoriilor, ca pe un lucru uzat, inutil. În timpul interogatoriilor am vrut să dovedesc că în statul fascist orice acțiune a fiecărei căpetenii a fost criminală și executată prin folosirea celor mai criminale metode. Totul a fost politică și totul crimă conștientă, bine gândită de la început pînă la sfîrșit. Dar Speer care, în fața dumitale a vrut să se prezinte aproape ca un filozof, pe atunci se eschiva de la aceste probleme filozofice cu caracter de sinteză, se temea de ele ca dracul de tîmție și-și presăra răspunsurile cu termeni tehnici; își spunea, probabil, că noi, juriștii, nu ne descurcam în tehnică. Dar nu era chiar așa...

(M. I. Raghinski n-a amintit, dar vreau să arăt eu, că în timpul războiului el însuși a fost „tehnician”. Împuternicit al Comitetului de Stat pentru Apărare în uzinele de armament sovietice care lucrau pentru front).

L-am întrebat pe Mark Iurievici ce impresie i-a făcut Speer ca om și ce anume i-a inspirat, după părerea domniei sale, acțiunile: ideea, lăcomia, carierismul? Interlocutorul meu a ridicat din umeri:

— „Ideea”, spui dumneata. Dar ce înseamnă pentru un fascist ideea? În primul rînd o dorință frenetică de a domina, sete de putere. Speer a fost un om foarte dornic de putere, inteligent fără îndoială, în felul lui un bun organizator, extrem de autoritar, încăpățînat. Lucrurile au ajuns pînă acolo încît el și-a subordonat toată economia Germaniei, inclusiv reglementarea traficului de mărfuri în interiorul țării. Poate că în cei 20 de ani s-a schimbat ceva în el, poate că și-a revizuit unele păreri dar, drept să spun, nu cred... Acum, înlăturat din viața politică, vrea să iasă basma curată, să-și facă reclamă. Dar o face nu prin metode ieftine, ca Schirach în memoriile lui, ci a țesut în jurul lui o întregă filozofie și, după părerea mea, anume te-a invitat la el, ca să-l prezinți într-o lumină favorabilă... Deși cine îl cunoaște? Dar pentru o caracterizare completă îți recomand insistent să citezi ideile despre Speer exprimate în cuvîntul lui final de Roman Andreievici Rudenko...

Și Mark Iurievici a început să citească din volumul „Procesul de la Nürnberg”:

— „...Speer a sporit producția de armament și muniții pentru armatele germane prin exploatarea nemiloasă a populației din regiunile ocupate și a prizonierilor din țările aliate, pe seama sănătății și a vieții a sute de mii de oameni. Speer a sporit din răzputerii potențialul militar al Germaniei hitleriste prin jefuirea surselor de materii prime și a altor surse de pe teritoriile ocupate.

Cînd piloții fasciști bombardau orașe și sate pașnice, ucigînd femei, bătrîni și copii, cînd artileristii germani atacau cu tunuri grele Leningradul, cînd pirații hitleristi scufundau vapoare-spital, cînd «V»-urile distrugau orașele Angliei — toate acestea erau rezultatul activității lui Speer...”

TELEVIZORUL miraj

CU UN TELEVIZOR „MIRAJ” VEȚI PUTEA URMĂRI PE MICUL ECRAN, DE LA 13 FEBRUARIE 1970, TRANSMISIILE MECIURILOR DE HOCEI PE GHEAȚĂ DIN CADRUL CAMPIONATULUI MONDIAL

DE LA 13 LA 23 FEBRUARIE 1970 GRUPA C, TRANSMISIE DE LA GALAȚI

DE LA 24 FEBRUARIE LA 5 MARTIE 1970, GRUPA B, TRANSMISIE DE LA BUCUREȘTI

PRIN CALITĂȚILE SALE, TELEVIZORUL „MIRAJ” VA ASIGURĂ O VIZIONARE EXCEPȚIONALĂ
PREȚUL 4 335 LEI. SE POATE CUMPĂRA ȘI CU PLATA ÎN 12—18 RATE LUNARE, CU UN ACONTO DE LA 650—867 LEI.
(3559)

CADOURI

PLĂCUTE
UTILE
IEFTINE

Servicii de masă,
lichior, cafea etc.
Vase de flori
și bibelouri
produse de
COMPLEXUL
INDUSTRIAL DE

STILĂ SIPIANĂ
SIGHIȘOARA

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

O. MINTENCU — Suceava: 1) Ne temem că numai spălăturile nu sînt suficiente. Este vorba, probabil, de o cheștiune hormonală sau de floră microbiană. Ar fi deci util să faceți un examen ginecologic. Încercați, oricum, spălături cu Romazulan soluție 1%. 2) Regim sărac în celuloză (varză, fasole, legume și fructe crude) și cărbune medicinal, cite 2 cpr. după fiecare masă.

MIHAI CALOIU — București: Într-adevăr, se pare că nici un tratament nu poate aduce acum vindecarea completă și durabilă în toate cazurile de acnee. Se pare că terapeutica cea mai rațională este aceea care asociază un sever regim alimentar (fără exces de făinoase, conserve, carne de porc, gîscă, ciocolată, zahăr, condimente, legume feculente, grăsimi prăjite, alcool) cu unele îngrijiri locale simple. Bune rezultate a dat preparatul Juvenal, drojdia de bere, complex B—6 drajeuri pe zi. Menționăm că acnea treee de la sine, o dată cu sfîrșitul pubertății, și că e greșită părerea că afecțiunea e favorizată de castitate.

ANNA — ISCRANI (Hunedoara): Din păcate boala mamei dv. nu are un tratament radical. Trebuie să ia permanent medicamentele care i-au fost prescrise spre a evita crizele.

ANA ANGHEL — Constanța: Nu facem asemenea oficii. Medicamentul Solganal B. oleosum este prevăzut în nomenclatorul farmaceutic curent și, dacă nu-l găsiți în localitatea dv., încercați în Capitală.

ION IOANA — București: Suferiți probabil de ozenă. Consultați neapărat un specialist O.R.L.

ELENA IONESCU — București: Cum problema ridicată de dv. comportă un articol, îl vom publica în curînd în această pagină.

BĂIATUL — Techirghiol și GEANI F. — București: Sîntei ambii hiperemotivi, atribut evasinormal al tinereții. Va trece, pe măsura maturizării și a experienței. Citiți și răspunsul dat sub Nicușor — București la pct. 1, în nr. 5/1970 al revistei.

O. NICOLAE — București: Despre efectele terapiei cu cortizon și ACTH am mai scris în această pagină. Răsfoiți colecția revistei noastre Vom relua subiectul în cadrul unui articol despre efectele secundare ale acestui tratament.

COMBINATUL Textil GALATI

PRODUCE:

● TESĂTURI DIN BUMBAC ȘI CELOFIBRĂ, imprimare, uni, în desene și culori moderne și variate

● LENJERIE BĂRBĂTEASCĂ ȘI FEMEII (cămăși, pijamale etc.)

● FRINGHII ȘI SFOARĂ în diferite grosimi (din cînepă)

Unde sinteți voi, d' Artagnani?

Odată plecam cu clasa mea — a IX-a — într-o excursie. Pe peron m-a oprit tatăl unui elev, bărbat încă tânăr și m-a descusut preț de vreu sfert de oră asupra condițiilor de care va beneficia în călătorie odrasla lui. Aveam un rucsac mare și greu în spinare și așa fi putut să-l las jos, dar n-am făcut-o anume, vrind să văd cînd o să-și dea seama conlocutorul meu că mă obligă să stau în fața lui incovoiată de greutate. Dar el n-a observat nimic, în ochii lui eu nu eram femeie, ci doar profesoară, adică „personal de serviciu” pentru neprețuitul-i copil.

Un judecător mi-a povestit două cazuri de divorț — unul care ar fi fost vesel dacă n-ar fi trist și al doilea de-a dreptul dramatic. Primul proces s-a transformat, cum se întâmplă adesea, într-o hărțuială interminabilă pentru împărțirea bunurilor. Bărbatul, reclamant, avea un salariu mult mai mare decît fosta-i soție, dar pentru el impor-

Chiar dacă e vorba numai de o suloșă — încă e plăcut să fi-o ducă un d' Artagnan

tant era altceva: de ce serviciul de masă roșu i-a fost dat ei, iar lui cel albastru? Și de ce paharele de cristal să nu-i rămîină lui?

În al doilea caz era vorba de un tînăr care s-a îndrăgostit de o fată, s-a însurat cu dînsa și după căsătorie s-a mutat în locuința ei. Cînd s-a născut copilul lor și viața a devenit mai grea, tînărul soț și tatăl nu s-a mai arătat nici pe departe la fel de îndrăgostit ca înainte. A început să bea, să facă scandal, să-și brutalizeze familia. Au ajuns la divorț. Dar după despărțire el n-a vrut să părăsească casa ei, continuîndu-și viața imorală sub ochii fostei soții și ai copilului. Justificarea lui: „De ce mă port așa cu femeile? Da, sînt un cinic, da, sînt un ticălos. Reprezintă patologia celei de a doua jumătăți a secolului XX”.

Aparent aceste trei întîmplări n-au nimic comun, dar în fond sînt strîns legate. Ele mi se par o expresie a tendinței unor bărbați de a lăsa tot greul pe umerii femeilor, ei cruțîndu-se grijiului. „Patologia secolului XX” nu-i decît o vorbă sforăitoare și grandomania unui individ care exagerează importanța netrebniciei sale persoane.

În afară de împărțirea pe principii biologice, mai există și un principiu social etic, și, dacă vreți, estetic de categorisire a oamenilor. Conform acestui principiu, format de-a lungul secolelor, noțiunea de „bărbat” n-are nimic comun cu protagoniștii de mai sus. Există un cod natural al comportării masculine. Așa cum un băiat la zece ani știe intuitiv că trebuie să-și rezolve conflictele singur și nu cu ajutorul învățătoarei, tot așa și bărbatul matur trebuie să manifeste firească o dreaptă generozitate față de femeie: eu sînt mai puternic, dînsa mai slabă; mă pot cobori pînă acolo încît să-i ocup locuința sau să o privez de paharele de cristal? Sînt mai presus de asta...

Din păcate, pentru unii toate acestea sînt fleacuri în secolul XX. D' Artagnan și Don Carlos le par probabil niște ciudațenii. Bărbații noștri nu se mai duelează azi din cauza femeilor și e foarte bine că nu se omoară, dar o dată cu duelurile unii au eliminat din viața lor și noțiunea de onoare masculină.

Mă întristează nespuse cînd aud bărbați în toată firea plîngîndu-se în dreapta și în stînga de viața lor de familie, făcînd publice amănunte care ar trebui să rămîină numai între doi oameni, povestindu-și cu ușurătate aventurile extraconjugale, forfecînd nume de femei; atunci încep să regret puțin duelurile.

De unde această ciudată transformare a unor bărbați în NEbărbați? Savanții cercetază rădăcinile fenomenului, noi putem doar bănuți, ghici cauzele lui. Să fie de vină anii postbelici, cînd femeile,

Desen de V. SKAREN

plătînd tribut inegalității numerice, și cocoleșeau prea mult pe bărbații scăpați cu viață? Sau să fim de vină noi mamele care ne adorăm băieții?

În secolul XX au fost descoperite și explicate multe: atomul, genele, Cosmoul... Dar ce să facem cu problemele morale, cu principiile etice, cu normele comportării umane, care nu pot fi întotdeauna explicate? Ele trebuie doar îndeplinite, nu se poate să nu le îndeplinești, deoarece noi oamenii sîntem legați între noi mult mai strîns decît ni se pare. Noțiunile de corectitudine, de intrajutorare umană ne repartizează fiecăruia o parte din responsabilitatea comună. Un lanț nevăzut de îndatoriri morale față de ceilalți ne unește pe toți; și cînd se rupe chiar numai o verigă, pentru mulți oameni încep necazurile. Dar în primul rînd pentru cel care a rupt lanțul. Căci în afară de noțiunea de intrajutorare există și aceea de singurătate egoistă.

Normele morale nu pot fi totdeauna explicate, dar ele sînt puternice fiindcă acționează inexorabil, fără excepții. Viața însăși îi pedepsește pe cei de teapa „eroilor” noștri. Nu lor mă adresez. Ci mamele care cresc băieți. Le doresc să facă din ei bărbați adevărați. Fără ghilimele.

N. Dolinina

COSMETICĂ

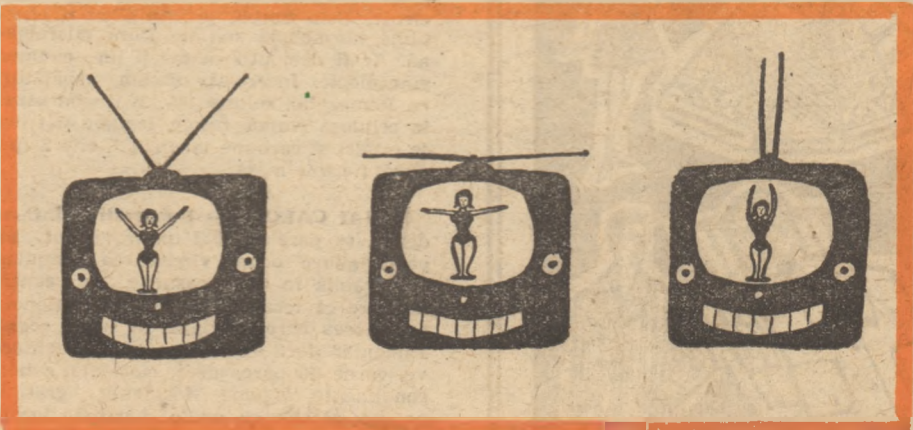
Două secrete

Iarna, se întîmplă ca nasul să ne pricinuiască neplăceri de ordin estetic. Cum dă un ger, cum se „formalizează”, înroșindu-se ca o sfeclă și strîcînd armonia facială. Dar de ce ne face necazul ăsta? Poate că are motive serioase: tulburări de circulație sau de digestie, dilatarea capilarelor, o degenerare mai veche pe care n-a băgat-o în seamă.

Cauza poate fi stabilită numai de un medic.

Dacă vina o poartă proasta circulație, o putem normaliza cu ajutorul masajului uscat făcut pe tot trupul cu o perie aspră de masaj sau o lufă. Sînt de asemenea utile masajul ușor, moale al feței și al gîtului, băile de soare (nasul fiind descoperit), băile de picioare alternative (calde și reci), precum și băile de aburi din esența de plante medicinale, după care fața trebuie neapărat clătită cu apă rece.

Dacă nasul se înroșește fiindcă a degenerat cîndva, sînt bune compresele din decoct de coajă de stejar, iar peste noapte ungerea obrazului cu ulei camforat.

● Dacă nu mai avem 40 de ani, trebuie să ne acordăm ceva mai multă atenție. Înainte de toate să avem grijă de păr. Neglijarea lui sare imediat — și foarte supărător — în ochi. Coafurile trebuie alese cu mai multă grijă, ca să nu adauge și ele ceva la vîrstă. O tunsoare scurtă (dar nu prea) avantajează de obicei. Dacă au început să apară fire albe și vrem să le camuflăm, să ne fixăm la un ton mai deschis decît culoarea naturală; nimic nu îmbătrînește mai tare o femeie la această vîrstă decît părul vopsit în negru.

L. Dranovskaia

SPORT

Șase sute fără cinci

Pămîntul se populează cu herculeși. Aproape că nu există întrecere a halterofililor care să nu se soldeze cu noi performanțe mondiale. Recordurile cad ca muștele. N-apucăm să ne mirăm bine de un rezultat senzațional, că unul și mai senzațional îi ia locul. A devenit aproape necuviincios să-ți strigi admirația pe toate drumurile. Entuziasmul îți este potolit urgent. Cutare a totalizat 567 de kilograme? Ei și?! Cutare a făcut 577? Ei și?!

Ce e drept e drept, halterofilii ne-au împins chiar ei spre blazare. Unde-s vremurile cînd primul „cincisutist”, campionul olimpic Paul Anderson era un etalon al puterii, simbol intangibil, „supermanul”? Și pentru ce? Pentru un „fleac” de 512,5 kg! Azi, un junior, vest-germanul Rudolf Mang, a totalizat la triatlonul halterofil 567,5 kilograme.

Iuri Vlasov a avut și el o domnie destul de lungă. Dar într-o zi l-a detronat compatriotul său, ucraineanul Leonid Jabotinski. Și nu oriunde, ci la Olimpiada de la Tokio. Jabotinski a fost ultimul longeviv. După un atac puternic, estonianul Jan Talts și americanii Bob Bednarsky și Joseph Dube i-au luat locul. Și asta în numai cîteva luni.

Vasili Alexeev — orice comentariu e de prisos

La campionatul mondial de la Varșovia din toamna anului trecut, Dube a fost decretat „cel mai puternic greu”, cu 577,5 kilograme. Rezultatul n-a făcut cine știe ce impresie. Lumea sportivă așteaptă trecerea Rubiconului de 600 de kilograme. Ba cineva a declarat ritos că nu-și va scoate pălăria nici în fața „sasesutistului”. El vrea mai mult.

Pînă atunci, li s-a dat satisfacție celor care se mulțumesc cu 600 de kilograme. La sfîrșitul lui ianuarie, aproape anonimul Vasili Alexeev din orașelul Șahta a stabilit un nou record mondial, totalizînd la cele trei stiluri — ridicat, împins și smuls — 595 de kilograme. Asta nu-i de colea nici pentru bla-

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog o
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

zați, mai ales dacă ținem seama că Alexeev a evoluat de unul singur. Atmosfera stimulativă a concursurilor poate să mai adauge cele cinci kilograme lipsă pînă la mult rîvnita limită, sau chiar peste.

Oricum însă, avea dreptate ziaristul polonez care, după confruntarea mondială a halterofililor de la Varșovia, scria: „Nu se poate să nu-i respecti pe acești bărbați!”

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la mîină nu vă dau răspunsuri. Invităm să ne adresați nouă întrebarea dv; mai ales dacă ea este de interes general.

Micile genii

„Care este explicația fenomenului cunoscut sub denumirea de „Copii minune?”

Raja Moldoveanu
Bd. București 16
Baia Mare

R.

Problema copiilor precoci, a „copiilor minune” este strîns legată de aceea a talentului, a geniului. În 1914 studiind biografia unor oameni celebri proveniți din 300 de familii, Galton a conștat că 997 de mari personalități se aflau în relații de rudenie unii cu alții. El a conștat că talentul este ereditar. Dar acesta este numai un aspect al problemei. Desigur, în familiile de oameni dotați apar mai frecvent copii precoci. Sînt cunoscute familiile Bach, Căușărin, Mozart în care descendenții au moștenit talentul părinților de la o vîrstă fragedă.

Este neîndoișos, însă, că numai această „moștenire” a unor aptitudini nu este suficientă și că e necesară și înlesnirea manifestării lor. Fără recunoașterea și încurajarea unui talent, acesta poate fi înăbușit. Poate că dacă Mozart n-ar fi văzut niciodată în copilărie cum arată un clavecin, el n-ar fi devenit „muzicianul divin” de mai tîrziu.

De aceea educația joacă un rol primordial în dezvoltarea talentului precoc. La aproape toți copiii preșcolari se manifestă numeroase aptitudini artistice, dar ele trebuie cultivate. După cum e tot atît de adevărat că nu orice talent apărut în copilărie se manifestă și mai tîrziu. Anatole France, de pildă, desena foarte frumos la 5—6 ani, dar a devenit... scriitor. Bernard Shaw era un muzician desăvîrșit la 5 ani, dar nu în muzică a devenit celebru. Mulți copii au talent dramatic, dar puțini ajung artiști.

Mai puțin explicabil, dar foarte frecvent este și fenomenul invers: al copiilor care nu au dat dovadă de nici un fel de talent și care au ajuns la maturitate mari celebrități. Se spune astfel că Albert Einstein avea greutăți în vorbire cînd avea 7 ani și nu a fost de loc remarcant în școală ca un elev strălucit. La 13 ani, Winston Churchill nu făcea o impresie prea bună în colegiu. Hector Berlioz nu manifesta nici o aptitudine muzicală în copilărie... Și exemplele ar putea continua spre consolare a tuturor părinților ai căror copii sînt numai... copii.